

VÄGLAGET

bekant och fungerande

Många finländare är tvungna att på egen bekostnad underhålla en enskild väg som leder hem, till stugan, skogs- eller åkerskiftet. Dessa, så kallade vägdelägare, vilka äger mark invid den enskilda vägen, har nytta av att konstituera sig och bilda ett väglag, speciellt då många använder vägen och den bör bibehållas i gott skick.

Väglaget underhåller enskilda vägar

De enskilda vägarna är en viktig del av Finlands vägnät. De förmedlar trafik från landsvägar, som underhålls av staten, och från kommunernas gator till privata fastigheter. Grunden för nyttjanderätt till enskilda vägar är oftast en för fastigheten beviljad vägrätt över en annan fastighet. De fastighetsägare som använder vägen är den berörda vägens vägdelägare.

Vägdelägarna är skyldiga att med egna medel svara för byggnad och underhåll av den enskilda vägen, detta kallas för väghållning. För att täcka väghållningens kostnader uppbärs vägavgifter. Vägavgifterna fördelas mellan vägdelägarna enligt vägenheter vilka grundar sig på trafikbehovet till fastigheterna.

Vägdelägarna ansvarar för väghållningen tillsammans

Vägdelägarna ansvarar för väghållningen tillsammans. De kan fungera antingen som ett icke konstituerat väglag eller konstituera sig i ett väglag. Som icke konstituerade bör vägdelägarna vara enhälliga och tillsammans komma överens om väghållningen.

Väglaget är ett organiserat sätt att sköta väghållningen. För att förbereda och verkställa ärenden väljer väglaget ett organ, oftast en bestyrelse på tre

medlemmar, men organet kan också vara en syssloman. Väglaget bestämmer om ärenden gällande väghållningen vid regelbundet hållna möten, vid behov genom majoritetsbeslut, varvid besluten binder varje delägare.

Det lönar sig att grunda ett väglag om antalet vägdelägare är stort och vägen kräver regelbundet underhåll. Vägdelägarna kan inte grunda ett väglag genom ett ömsesidigt avtal. Ett väglag grundas antingen vid en enskild vägförrättning eller vid en förrättning av kommunens vägnämnd.

Lagen styr väglagets beslut

Lagen om enskilda vägar styr väglagets och dess bestyrelsens verksamhet. Bland annat kallelse till väglagets möten och mötesförfarande, antagande av nya vägdelägare och fastställande av vägenheter och vägavgifter är i lag reglerat.

Däremot har väglaget en relativt stor prövningsrätt om standarden enligt vilken vägen byggs och

hur den hålls i skick. Väglaget bestämmer också om finansieringen och tidpunkten för åtgärder.

Bestyrelsen är ansvarig för att väglagets verksamhet är lagenlig. Bestyrelsen bör också se till att verkställa de beslut som väglaget fattat.

Väglaget har nytta av att planera verksamheten enligt räkenskapsperioden. Till bestyrelsens lagstadgade uppgifter hör bland annat bokföring, uppgörande av debiteringförteckning för vägavgifter och sammankallande till väglagets möten. Det som är viktigt för verksamheten är föregående verksamhetsperiods verksamhetsberättelse och bokslut samt följande års verksamhetsplan och budget. Om mandatperioden följer kalenderåret ska väglagets möte hållas före slutet av juni månad.

Till bestyrelsens skyldigheter hör att meddela namn och kontaktuppgifter på bestyrelsens ordförande och medlemmar till den lokala lantmäteribråan. På lantmäteribråan förs kontaktuppgifterna in i registret över enskilda vägar, som är den enda officiella plats varifrån väglagets kontaktuppgifter erhålls.

Årsklocka för ett aktivt fungerande väglag

Bidrag för väghållning

Utgångspunkten är att vägdelägarna själva svarar för väghållningen, trots det kan enskilda vägar, som för trafikens och bosättningens del anses vara betydande, erhålla olika bidrag. Statligt stöd enligt lagen för enskilda vägar ansöks hos närings-, trafik- och miljöcentralen. Kommunerna

kan ge understöd enligt egen bedömning. Statliga bidrag kan fås för grundförbättringar, t.ex. för att förbättra vägens bärkraft och dränering samt för att förnya broar och trummor; kommunerna å sin sida ger vanligen understöd för årligt underhåll. För byggnad och grundförbättring av vägar som främst betjänar skogsbruket är det möjligt att erhålla stöd via skogscentralerna.

Betydande enskilda vägar kan erhålla bidrag

En förutsättning för understöd är oftast att ett väglag grundats för den enskilda vägen. Myndigheterna bistår, inom respektive behörighetsområden, med att utreda väglagets möjlighet till understöd men bestyrelsen måste själv vara initiativtagare.

Myndigheterna är väglagets stöd

Väglaget och speciellt dess bestyrelse kommer i kontakt med olika myndigheter. De viktigaste myndigheterna är lantmäteribråns beträffande förrättningar kring enskilda vägar, kommunerna och dess vägnämnder samt närings-, trafik- och miljöcentralen.

Väglagets möten

- Väglaget bör hålla ett möte åtminstone vart 4:e år men räkenskaperna ska granskas årligen.
- Mötet sammankallas av bestyrelsens ordförande eller viceordförande.
- Kallelse till mötet ska skickas minst 14 dagar före mötet.
- I möteskallelsen och tidningsannonserna ska nämnas var debiteringsförteckningen finns till påseende.
- I kallelsen till årsmötet bör nämnas alla betydande ärenden.
- Mötesprotokollet bör finnas till påseende inom 14 dagar från mötet.
- Besvär över mötesbeslut kan göras inom 30 dagar till kommunens vägnämnd.

Ifall en ny enskild väg byggs eller en gammal väg ska flyttas till en ny plats, ska ärendet avgöras vid en enskild vägförrättning. Vid förrättningen avgörs också oklarheter gällande vägområdets läge eller rår.

Vid förrättningar av kommunens vägnämnd avgörs frågor beträffande redan befintliga enskilda vägar samt behandlas klagomål gällande väglagens beslut. Över vägnämndens förrättningar och enskilda vägars förrättningar kan besvär anföras till jorddomstolen.

Tilläggsinformation om enskilda vägar

Lagen om enskilda vägar

Lag om enskilda vägar (15.6.1962/358).
Årligen publicerad i Finland lag II – boken (Ym 207)
och på adressen www.finlex.fi

Förordning om enskilda vägar

Statsrådets förordning om enskilda vägar (21.12.2000/1267).
Årligen publicerad i Finlands lag II –boken
(Ym 208) och på adressen www.finlex.fi

Suomen Tieyhdistys ry/Vägföreningen i Finland rf

är väg- och trafikbranschens, intresse-, samarbets- och
expertorganisation, till vilken väglaget kan ansluta sig.
www.tieyhdistys.fi

Litteratur

Aho, Saarenketo, Kolisoja: **Kelirikkokorjausten suunnittelu ja rakentaminen**; Tiehallinnon selvityksiä 64/2005

- Berör landsvägar, men lämpar sig också för många dräneringsproblem på enskilda vägar.

Hämäläinen Esko: **Tiekunta ja tieosakas**; Suomen Tieyhdistys 2007

- Bra allmän information om väglagets verksamhet,
dessutom praktiska frågor om väghållning.

Handbok om fördelning av väghållning för enskilda vägar;

Lantmäteriverkets publikation nr 92, www.lantmateriverket.fi -->
Publikationer och dokument
- Detaljerad och allmänt använd guide för att bestämma vägenheter.

Markkula Markku: **Yksityiset tiet**; Edita 2005

- Handbok om lagstiftning om enskilda vägar.

Rantanen, Turunen, Nousiainen:

Vähäliikenteisten teiden kuivatus, ominaispiirteet ja kunnostaminen;

Tiehallinnon selvityksiä 65/2005
- Passar också som hjälpmedel för dränering och
reparation av enskilda vägar.

Tierakenteen suunnittelu; Tiehallinto 2005

- i guiden finns också passande lösningar för enskilda vägar

Vähäliikenteisten teiden taloudellinen ylläpito,

yhteenveto; Tiehallinto 2006

Yksityisteiden parantamishankkeiden avustaminen,

Ohjeita hakijalle; Tiehallinto

- En broschyr riktad till vägägare, med de centrala punkterna för statligt
bidrag till enskilda vägar.

Hämäläinen Esko: **Yksityistien parantaminen**; Suomen Tieyhdistys, 2010.

Nyttiga internetsidor

Lantmäteriverket och lantmäteribyråer
www.lantmateriverket.fi

Trafikverket se www.tiehallinto.fi (fi)

www.vagforvaltningen.fi (sv)

Svenska sidor angående enskilda vägar finns på
www.tiehallinto.fi/enskildavagar (sv)

- Statsbidrag för enskilda vägar
- Bidrag för att förbättra enskilda vägar
– Anvisningar för sökande

Mer information finns på de finska sidorna
www.tiehallinto.fi/yksityistiet

- ohjeita ja lomakkeita
 - yksityisteiden kunnossapito
 - valtionavustukset
 - yksityisteiden liittymät maanteihin
 - yksityisteiden teknisten ohjeiden luettelo
 - yksityisteiden kunnossapitokortit
- Skogscentralerna www.skogscentralen.fi